

VAN TWEE JONGENS EN EEN MES

DOOR
NOOR VAN DER **MOLEN**

AVOORHOEVE - ROTTERDAM

Van twee jongens en een mes

door

Noor van der Molen

Geïllustreerd door

Rie Reinderhoff

A. Voorhoeve

-

Rotterdam

1. DE VISITE.

* Het is nog stil bij de school. Op de speelplaats hippen een paar mussen eerst rustig rond, en vechten dan een ogenblik om een korstje brood. Ze kijken brutaal rond, alsof ze zeggen willen: „Waar zijn nou al die kinderen? Wij zien ze niet, en dus is de speelplaats van ons!”

Maar daar gaat de deur van de school open en er draven kinderen naar buiten. De musjes maken gauw, dat ze wegkomen.

Het is half vier. Jan komt uit zijn klas. Hij pakt vlug zijn jas en muts van de kapstok en gaat naar buiten. Hij heeft haast vandaag. Oom Jan en tante Dien komen op visite, en hij wil ze graag zien.

„Ik hoefde lekker niet na te blijven,” denkt hij. „Nu ben ik fijn vroeg thuis!”

Jan moet nogal eens nablijven, want hij heeft vaak zijn sommen niet af. Meester zegt dan: „Jongen, je hebt weer zitten dromen. Alle kinderen hebben de sommen af, en jij nog niet. Dan moet je ze om half vier maar afmaken.” Soms waarschuwt meester: „Jan, doorwerken hoor! Dan ben je ook op tijd klaar!”

Maar vandaag heeft Jan goed opgelet, en hard gewerkt. Hij wou op tijd klaar zijn. Dat is wel moeilijk, hoor! Want als je sommen zit te maken, en je denkt even na, dan kijk je soms per ongeluk naar het raam. Je ziet de mooie blauwe lucht, en daar zeilt juist zo'n prachtige witte wolk voorbij. Je denkt: waar zou die nou naar toe gaan? Zou het hoog zijn, als je op die

wolk zat, en je dreef zo mee? Misschien kwam je wel boven de zee, en als je er dan eens afrolde.....!

En zo vergeet je helemaal, dat je in school zit, en dat je sommen nog niet af zijn.

Jan stapt flink door. Het is heerlijk weer en in de weiden lopen al schapen met leuke, kleine lammetjes. Hoe graag Jan daar anders ook naar kijkt, hij gunt zich nu geen tijd. Het is niet zo ver van de school naar Jan's huis. Nu hij zo vlug loopt, is hij er in tien minuten.

Hij woont op een boerderij. Het erf is keurig geveegd en langs de kant is een randje geharkt. Dat hoort zo, als er visite komt.

Bij de achterdeur, op het straatje, schuift Jan vlug zijn klompen uit. Dan gaat hij de deel over, waar de koeien staan. En zo komt hij in de keuken.

Maar in de keuken is niemand. Hij hoort praten in de kamer. „Da's waar ook,” denkt Jan, „nu oom en tante er zijn, zitten we in de kamer. Ik ga er ook heen!”

Hij doet de deur open en gaat naar binnen.

Oom zit druk te praten met vader. Moeder schenkt een kopje thee in. Tante Dien ziet Jan het eerst.

„Kijk,” zegt ze, „daar hebben we Jan! Dag beste jongen, geef me eens een hand van jou. Ik ben blij, dat ik je weer eens zie. Je wordt zo lang! Ik zou je haast niet meer kennen!”

Jan geeft oom ook een hand en gaat dan gauw achter moeders stoel staan. Hij is wel blij, dat oom en tante er zijn, maar hij is toch wat verlegen.

„Jan,” zegt oom dan, „ik moet met jou eens even praten. Kom eens hier! Ik vind het toch zo fijn, dat jij ook Jan heet, net als ik! En daarom heb ik voor jou wat meegebracht. Als-jeblijft! Kijk maar eens gauw, of het naar je zin is!”

„Dank u wel, oom,” zegt Jan. Hij heeft een klein pakje in zijn hand. Hij kijkt zijn moeder eens aan.

„Toe maar, Jan,” zegt moeder, „pak het maar gerust uit. Oom heeft het toch gezegd!”

Jan rolt het papier van het kleine pakje af, en dan wordt zijn gezicht zo blij! Want er komt een . . . knipmes uit! Een echt

— en dan wordt zijn gezicht zo blij. Want er komt een knipmes uit!

knipmes, zoals alle jongens zo graag hebben!

„Wel Jan, wat denk je ervan?” vraagt oom.

„O, het is prachtig, oom. Ik ben er zo blij mee,” zegt Jan.

Hij probeert het mes open te doen. Maar dat gaat zó maar niet. Het zit stevig dicht.

„Laat mij je maar eens helpen, Jan.”

Oom heeft sterke handen. Het mes gaat dadelijk open.

„Aan de andere kant zit nog een klein mesje. Moet dat ook open, Jan?”

„Graag, oom,” zegt Jan.

Nu kan hij zijn mes goed bekijken.

„Laat mij ook eens zien, Jan,” vraagt vader. „Jongen, jongen wat is dat mooi! Daar mag je wel zuinig op zijn, hoor!”

Ja, natuurlijk! Dat is Jan vast van plan.

En tante Dien zegt: „Je moet het altijd goed opbergen, Jan. Je zusje mag het niet hebben. Die is nog te klein. Ze zou ongelukken maken.”

O, maar Jan zal het altijd goed opbergen. Dat weet hij heel zeker. Hij doet het mes nog eens open en weer dicht. Hij kan het nu zelf ook. Hij bekijkt het van alle kanten.

Het heft is zwart, met fijne grijze streepjes er in. Het glimt zo mooi! Jan poetst het met zijn mouw nog wat op.

„Ik weet een mooi plaatsje voor je mes, Jan,” zegt moeder. „Je mag het bewaren in het laatje van de linnenkast. Leg het er maar vast in. Dan mag je met Geertje gaan kijken, of de bus er aan komt. Want oom en tante gaan zo weer weg!”

Jan doet, wat moeder vraagt. Hij legt het mes netjes in het laatje. Hij gaat met Geertje — want zo heet zijn zusje — naar buiten. Ze spelen wat op het erf. Jan doet net, of hij weglopen wil. „Pak me dan!” roept hij aan het kleine meisje. Ze komt hem achterna. Jan laat zich gauw pakken. Hij geeft zijn zusje een hand en zegt: „Kom, dan gaan we op de weg kijken. Nee hoor, ik zie de bus nog niet.”

Maar: „toet-toet, toet-toet,” hoort Jan in de verte. Hij loopt vlug naar het raam en roept: „De bus komt zó! Ik heb hem gehoord! Kom gauw!”

De deur gaat al open. Oom en tante zijn kant en klaar om op reis te gaan.

Jan heeft het goed gehoord. Daar komt de bus aan. De

chauffeur ziet, dat oom zijn hand uitsteekt. Hij houdt precies bij het huis van Jan stil.

Ze zeggen allemaal oom en tante goedendag. Vlug stappen die in. Klap! De chauffeur trekt de deur dicht. En daar rijdt de bus heen, eerst zachtjes, dan harder en harder! Ze zwaaien nog even, en de visite is weg.

2. HET PLAN VAN JAN.

Jan is klaar om naar school te gaan. Even staat hij nog te treuzelen, want hij denkt aan zijn nieuwe mes, dat hij gisteren van oom Jan gekregen heeft.

„Ik neem het mee naar school, dan kan ik het aan de jongens laten zien,” denkt hij.

Hij stapt de kamer in en gaat naar moeders mooie linnenkast. Die doet hij open en hij wil juist zijn mes uit het laatje nemen, als moeder binnenkomt.

„Hé Jan, wat doe jij in mijn linnenkast, jongen?”

„Ik wil mijn mes uit het laatje halen, moeder. Ik neem het mee naar school. Dan kunnen de jongens het ook zien.”

„Dat zou ik niet doen, Jan. Laat je mes maar thuis. Je kon het soms verliezen, en je zou er toch zuinig op zijn?”

Jan weet wel, dat moeder gelijk heeft, maar hij zegt:

„Laat mij het toch maar meenemen, moeder. Voor één keer-tje maar. Ik zal er heus goed op passen.”

„Nee Jan,” zegt moeder, „het gebeurt niet. Je mes blijft hier, begrepen?”

Ja, Jan heeft het begrepen. Hij zegt niets, maar hij kijkt boos.

Moeder sluit de kast en gaat met Jan de kamer uit.

„Je mes blijft hier, begrepen?” Als moeder dat zó zegt, hoef je niet te proberen om het nóg eens te vragen. Dat weet Jan heel goed. Met zijn handen in de zakken loopt hij weg. Hij zegt nog: „Dag moeder.” Maar hij zegt het zó brommig en zó zacht, dat moeder het niet hoort. Zo gaat Jan naar school.

Op de weg ziet hij niet veel kinderen meer, alleen ginds in de verte nog een paar. Die zijn al bijna bij de school.

„Ik ben zeker laat,” denkt Jan, „ik ga hard lopen.”

Hij draaft langs de weg. Nog een eindje, nóg een eindje — en dan kan hij op de toren zien. Het is bijna negen uur.

Hij hijgt van het harde lopen; maar nu is hij er haast.

Juist als Jan op het speelplein komt, fluit de meester. De school gaat aan. De kinderen komen in de rij staan, ieder bij zijn eigen klas. Jan gaat ook in de rij staan en daar gaan ze al naar binnen. De eerste les vindt Jan altijd fijn. Want de meester vertelt mooie verhalen uit de Bijbel, die de Heere Jezus aan de mensen vertelt heeft. Het zijn gelijkenissen.

„Hè,” denkt Jan, „ik wou, dat ik er ook bij geweest was, toen de Heere Jezus vertelde. Dan had ik Hem zelf kunnen zien en horen. Dan zou ik zachtjes tussen de mensen door zijn gegaan, tot ik vlak bij Hem stond. En wat zou ik dan goed geluisterd hebben. Misschien ging ik dan ook met den Heere Jezus mee, net als de discipelen. Dan bleef ik altijd bij Hem.”

De meester begint te spelen op het orgel. Jan heeft zitten dromen. Hij heeft niet eens gehoord, welk versje de meester opgegeven heeft om te zingen. Het voorspel is uit.

„Prijs den Heer met blijde galmen,” zingen de kinderen. Jan hoort het en zingt ook mee. Het gaat mooi gelijk met het orgel. Jan houdt veel van zingen.

De meester speelt nog even na, en dan bidt hij. Na het bidden komt het verhaal. Het is heerlijk stil in de klas. Je hoort alleen de stem van den meester. De kinderen vergeten haast, dat ze in de school zitten, zó luisteren ze.

„Hè,” denkt Jan, als de meester ophoudt, „hè, ik wou, dat de meester de hele dag door vertelde.”

Maar dat gaat niet, want nu komen de sommen aan de beurt.

„Leg vlug je rekenboek en je schrift op de bank,” zegt de

meester. „Mooi zo. De deelsommen met een staart, die we gisteren op het bord geleerd hebben, gaan we nu maken. Goed nadenken, en netjes werken, hoor!”

Al de meisjes en jongens gaan aan het werk.

Bij Jan wil het niet al te best lukken. Je kan zelf zien, of de sommen goed zijn, want dan komt er onderaan nul uit. Maar Jan heeft er één te pakken, daar heel wat anders uit komt!

„Hoe komt dat nou?” denkt hij. „Ik zal hem nog eens over rekenen. Hè, mijn potlood wil haast heel niet schrijven.”

Hij steekt zijn vinger op.

„Meester, mag ik even een punt aan mijn potlood slijpen?”

„Jawel Jan,” zegt de meester.

Aan het tafeltje, voor de klas, zit een molentje. Als je daar je potlood in steekt, en je draait, dan komt er een fijne punt aan. Alle jongens doen dat graag. Je bent dan lekker even uit de bank. Je geeft Bertus, je vriend, een duw, of je lacht eens even tegen hem, en dan ga je weer zitten. Jan wandelt weer terug naar zijn bank. „Als ik nu mijn mes hier had, dan had ik dáár een punt mee kunnen slijpen en alle jongens zouden het gezien hebben. Toch jammer, dat ik het niet mee mocht nemen van moeder.”

Jan blijft denken aan zijn mooie mes, maar na een poosje zegt opeens de meester:

„Wie heeft de sommen af?”

Heel veel vingers gaan omhoog, maar Jan z'n vinger is er niet bij, want hij is nog niet klaar.

Meester ziet het.

„Nou Jan, dan vanmiddag maar afmaken, om half vier. We kunnen niet allemaal wachten op jou alléén!”

Hè, wat vervelend. Jan kijkt donker, maar dat helpt niets.

Het wordt speelkwartier. Jan is nog maar net buiten, of Bertus komt naar hem toe.

„Ik heb een touw bij me,” zegt hij. „Wil jij mijn paard zijn?”

Meteen tekent hij met zijn klomp een hok in het grind.

„Hier is je stal. Daar moet je in staan. De andere jongens doen ook mee. En dan botsen we tegen elkaar. En je mag ook losbreken, als je kan. Dan moet ik je weer vangen. Doe je 't?”

„Ja, da's goed,” zegt Jan.

Bertus neemt het touw en slaat het stevig een keer om elke arm van Jan heen. Hij wil de einden aan elkaar knopen. Dat duurt even.

„Zeg, ik heb gisteren zo'n mooi mes gekregen van mijn oom,” vertelt Jan ondertussen.

„Laat me eens zien?” vraagt Bertus.

„Ik heb het niet bij me,” zegt Jan, „maar ik zal het eens meebrengen.”

„Dat kan niet,” denkt hij dadelijk, „want het mag immers niet van moeder.” Zijn hart klopt ervan. Wat vervelend ook!

„Vooruit, paard!” roept Bertus, en daar gaat het. Het paard is zo wild! Het botst tegen andere paarden aan, en dan holt het weer door en het springt en doet zo dol! Het breekt los en gaat er van door. Bertus er achter aan!

Maar Bertus is dik, en Jan is lang en dun. Die kan veel harder lopen. Bertus gaat even tegen het hek staan uitblazen. Hij kan Jan toch haast niet krijgen.

„Jan, Jan! Hoor-es!” roept hij. „Zullen we het nu eens om-draaien? Jij sturen, en ik het paard?”

Dat vindt Jan best. Maar daar fluit de meester. Het speelkwartier is voorbij. Er moet weer geleerd worden.

Telkens, die morgen, moet Jan weer aan zijn mes denken.

„Ik neem het tóch mee naar school. Dan moet moeder het maar niet weten. Ik doe het stilletjes, vanmiddag. En vanavond leg ik het dan weer weg.”

Hij is er onrustig van. Hij weet, dat zijn plannetje niet goed is. Het is zo ongehoorzaam, wat hij doen wil. Het mag niët, en hij wil het tòch! Hij hoort weinig van alles, wat de meester vertelt. Ze hebben aardrijkskunde. Maar gelukkig krijgt hij geen beurt, want hij zou niet veel geweten hebben.

„Straks is moeder druk met het eten. Dan kan ik het wel even halen. Ik”

„Jan, kom jij maar eens even voor de klas staan! Je zit helemaal niet te luisteren. Jongen, jongen, wat moet dat worden met jou?” zegt de meester boos.

Jan wordt rood tot over zijn oren. Met zijn handen op zijn rug staat hij voor de klas, vlak bij de landkaart. Zo moet hij wel opletten. De morgen duurt lang voor Jan. Hij verlangt naar twaalf uur, en naar zijn plan.

Na een poosje mag hij gelukkig weer gaan zitten. Hij probeert om beter op te letten, maar telkens verdwalen zijn gedachten. Eindelijk is het toch tijd. Meester dankt. De school gaat uit.

Het is verbazend, zo vlug als die Jan deze keer thuis is. Moeder schrikt er van.

„Ben je er nu al, Jan? Ik moet de tafel nog dekken. Is onze klok soms achter?”

„Nee moeder, maar ik heb zo hard gelopen.”

Moeder gaat vlug verder zorgen. Jan loopt wat rond in de keuken. Zijn plan vergeet hij niet. Hij kan haast nergens anders aan denken. Zal hij nu of na het eten? Hij dribbelt ongedurig heen en weer.

„Loop niet zo voor mijn voeten Jan,” zegt moeder. „Ik zou de borden nog laten vallen. Ga maar even spelen, ik roep je zò wel om te eten.”

Dat komt Jan juist van pas. Hij wipt vlug de kamer in. Moeder let er niet op. Ze is veel te druk.

Hij gaat naar de linnenkast, doet die open, en haalt zijn mes uit het laatje. Vlùg de kast weer dicht. Ziezó, hij hééft het! Moeder roept nog niet. Ze is zeker nog niet klaar. Zusje babbelt bij haar in de keuken.

Jan bekijkt zijn mès. Hij loopt naar het raam, om het nog

Hij gaat naar de linnenkast, doet die open, en haalt het mes uit het laatje.

beter te kunnen zien. Hij doet het grote en het kleine mesje allebei open. Gemakkelijk gaat dat niet. Hij peutert en trekt — ja, nu is dat kleine ding ook open. Dat zit zó vast!

Daar rammelt de deurknop. Jan schrikt ervan. Hij gooit het mes op de tafel. Hij wou het in zijn zak steken, maar hij

heeft geen tijd om de mesjes dicht te doen. En hij loopt meteen naar de deur. Die gaat open, en daar komt . . . Geertje.

Jan zucht: o, het was zus maar! Hij wil weer terug gaan maar meteen roept moeder:

„Jan, eten! Zeg, wat deed jij in de kamer?”

„Niks moeder,” zegt Jan vlug, en hij gaat op zijn plaats zitten aan de tafel.

Moeder is druk. Ze beurt Geertje op haar stoel en bindt haar een slabbetje voor. Ze vraagt niet verder.

Maar Jan's hart bonst. „Zou moeder het gemerkt hebben, dat ik jekte tegen haar, daarnet? Nee, ik geloof het niet.”

Hij kijkt eens gauw naar moeder, die juist de schaal met aardappels op de tafel zet. Wat zijn ze heet! Een heel wolkje damp stijgt omhoog.

Vader komt binnen.

„Zo Jan, ook weer uit school? Kom jongens, we gaan beginnen.”

Ze vouwen de handen en bidden. Daarna maakt moeder voor Geertje een lekker hapje klaar. Vader vult Jan's bord.

„Eet nu maar flink, Jan,” zegt hij.

Dat wil Jan wel, want hij heeft honger. Hij eet vlug door en onderdehand denkt hij aan zijn mes, dat nog in de kamer op de tafel ligt. Hij moet straks proberen om het te halen. Als hij ermee op school komt, mag Bertus het eerst zien.

„Jan, zit niet zo te schrokken,” zegt vader. „Let op je eten. Je stopt je mond veel te vol. Dat is heel niet netjes. Waar zat je zo over te denken?”

Dat wil Jan liever niet zeggen. Hij gaat maar gauw netjes eten. En vader luistert naar moeder, die hem vertelt, dat er een muis in de kelder zit. Want ze heeft gezien, dat er aan de kaas geknabbeld is. Je kan zien, dat het muizentandjes zijn, die erin gebeten hebben. Moeder vraagt, of vader vanmiddag eens in de kelder kijken wil, en vader zegt, dat hij het doen zal.

Nog een bordje pap, en klaar is Jan. Vader leest een stukje uit de Bijbel voor. Jan luistert eerbiedig.

Als ze gedankt hebben, zegt vader: „Je mag wel flink doorlopen, Jan, want het is wat laat geworden met het eten vanmiddag. Als je vlug opschiet, haal je het nog wel.”

Jan staat op van zijn stoel, roept haastig: „Dag moeder — Dag vader,” en loopt de deur uit.

Hij is al een heel eindje van huis, eer hij aan zijn mes denkt. Hij blijft even stil staan. Neen, terug gaan kan niet. Dan komt hij veel te laat op school.

Maar nu is het mes op tafel blijven liggen! Daar is niets meer aan te doen. Als hij uit school komt, zal hij het wel dadelijk opbergen. Eerst naar school!

3. WAT ER THUIS GEBEURT.

Moeder is druk bezig in de keuken. Ze ruimt de tafel af en gaat de vaat wassen. Het is zo stil in huis! Vader is naar het land gegaan, daar moet hij werken, Jan is naar school en Geertje doet een middagslaapje. Dat kleine rakkerdje is altijd zo druk, en soms loopt ze ook wel eens weg. Moeder is dan gauw ongerust, want bij de boerderij zijn zoveel sloten! Daar kon Geertje wel eens in vallen. Daarom houdt moeder dikwijls even op met werken, om te gaan kijken waar ze is, en wat ze doet. Nù hoeft dat niet, want Geertje slaapt en moeder kan fijn opschieten.

Ziezo, nu alles afdrogen en opbergen, dan is dat ook weer klaar.

Moeder zet de borden en de schalen in de kast. Dan veegt ze de vloer netjes bij. Over de tafel legt ze een vrolijk kleed. Nog een vaasje met bloemen er op en het is helemaal klaar. Wat is het gezellig geworden in de keuken! Het zonnetje schijnt vriendelijk naar binnen.

„Nu wil ik zelf ook netjes zijn,” denkt moeder. „Ik trek een andere jurk aan. En dan ga ik bij het raam zitten en kousen stoppen. Die Jan heeft zijn kousen toch zo stuk gelopen.”

Een kwartiertje later is moeder kant en klaar. Ze zoekt de stopmand op en gaat beginnen.

Zo zit ze daar een poosje stilletjes te werken. Een vlieg gonst bij het raam. Buiten kwetteren een paar vogels. Verder hoor je niets. Moeder geniet van het zonnetje en van de stilte. „Wat

zit ik hier toch heerlijk," denkt ze. Haar stopnaald gaat vlug op en neer door de kous van Jan.

Maar daar begint een stemmetje te zingen. Moeder hoort het. „Dat is Geertje," denkt ze, „wat is die vanmiddag gauw wakker. Ze is nog zoet. Laat ze nog maar even in haar bedje. Misschien gaat ze wel weer slapen."

Maar het lijkt er niet erg op. Geertje gaat harder zingen. Een versje kent ze nog niet. Ze maakt zo maar zelf een wijsje van plezier. Moeder luistert en ze glimlacht.

Lang duurt het liedje niet. „Mamma, mamma, ikke is wakker!" roept het kleine ding.

Moeder legt de kous neer, die ze zat te stoppen, en gaat naar Geertje toe. Die staat te trappelen van pret in haar bedje, als ze moeder aan ziet komen.

„Dag meisje! Heb jij je slaapje uit? Kom maar hoor, je mag mee." Moeder tilt haar uit bed en kleedt haar aan. Geertje staat geen ogenblik stil. Maar eindelijk heeft moeder haar toch aangekleed en samen met moeder stapt Geertje naar de keuken.

In een hoek van de keuken staat de poppenwieg. Daar slaapt de pop in, netjes toegedekt. Geertje stapt er regelrecht naar toe.

„Pop is ook wakker, hè moe?"

„Ja hoor," zegt moeder, „ga jij de pop maar aankleden, hoor!"

Dat doet Geertje, en zo zit ze een heel poosje zoet te spelen.

Moeder is ondertussen weer ijverig aan het stoppen gegaan. Ze kijkt eens op de klok en denkt: „Al weer haast drie uur. Vader zal wel gauw thuis komen om thee te drinken."

En ja, daar is vader al. Hij zegt:

„Dag vrouw. Heb je soms een kopje thee voor me? Of is het nog te vroeg?"

„Nee hoor," zegt moeder, „de thee is klaar. Ik zal ze inschenken."

Vader gaat in zijn rieten leunstoel zitten. Hij heeft hard gewerkt en vindt het heerlijk om even uit te rusten.

Geertje komt naar hem toe met haar pop stijf in haar armpjes. Een dekentje heeft ze er omheen gerold, dan wordt de pop niet koud.

„Zo dreumes, ben je daar ook?” zegt vader.

Geertje legt de pop op vaders knie en probeert zelf op vaders andere knie te klimmen. Even laat vader haar tobben, maar ze krijgt het niet gedaan. Dan helpt hij haar. Wip! Daar zit ze. Ze krijgt ook een beetje thee van moeder.

„Nog niet opdrinken! Het is nog te heet!” waarschuwt moeder.

Vader laat de pop dansen. Daar moet Geertje erg om lachen, en dan laat vader Geertje zelf ook dansen op zijn knie. De pop rolt op de grond.

„Nog-es doen, nog-es doen?” vraagt ze iedere keer.

„Laat ze nu haar thee maar opdrinken,” zegt moeder. „’t Zal nu niet meer te warm zijn.”

Geertje geniet. Haar kopje is gauw leeg. En toch probeert ze nog te drinken, met haar hoofdje achterover, al zit er heus geen druppeltje meer in.

Vader en moeder drinken rustig hun thee. Maar dan tilt vader Geertje op, hoog boven zijn hoofd en zet haar weer neer bij de poppenwieg. De pop, die nog op de vloer ligt, raapt hij op en brengt die bij haar.

„Ga maar lekker spelen. Da-àg!” zegt hij.

„Ik zal nu eerst naar de kelder gaan, om naar die muis te kijken. Ga je soms even mee, vrouw?”

Moeder kijkt eens naar Geertje. Die zit rustig te spelen. Moeder denkt: „Ze is zo zoet. Ik kan wel even gaan.” Met vader samen loopt ze de keuken uit.

Wat is het daar nu stil! Maar Geertje merkt dat niet. Ze heeft de pop op haar schoot. De jurk van de pop wil maar niet netjes dicht, en dat moet toch. Telkens probeert ze het weer opnieuw. Maar haar kleine vingertjes weten met die knoopjes

niet goed raad. Hoe ze haar best ook doet, hoe ze trekt en dan weer duwt, het helpt niets. De jurk blijft los.

Dan zal ze het aan moeder vragen. Die kan het wel.

„Mamma,” zegt ze.

Het blijft stil in de keuken, want moeder is immers met vader naar de kelder gegaan!

Geertje kijkt de keuken rond, en nu ziet ze pas, dat ze alleen is. Ze krabbelt overeind en gaat moeder zoeken. Op de deel is moeder niet. In de kamer dan misschien? Ze doet de deur open en kijkt naar binnen. Nee, daar is moeder ook niet, maar het is er wel erg mooi. Geertje gaat naar binnen en loopt de kamer eens rond. Wat een mooie stoelen zijn hier! Ze strijkt met haar handjes over de kussens. Lekker zacht is dat!

Bij de tafel staat ook een stoel. „Daar klim ik op,” denkt Geertje, „dan kan ik op de tafel kijken.” Het gaat niet gemakkelijk, maar ze komt er toch op. Met haar knietjes op de stoel, haar armpjes op de tafel, zit ze rond te kijken.

Wat ligt daar op de tafel? Wat een mooi dingetje is dat! Geertje wil het pakken, maar ze kan er net niet bij. Dat is jammer, want het glimt zo mooi!

Handig klautert ze van de stoel af en schuift die over het vloerkleed verder, naar de andere kant van de tafel. Ze klimt er weer op, en ja, nu kan ze er bij.

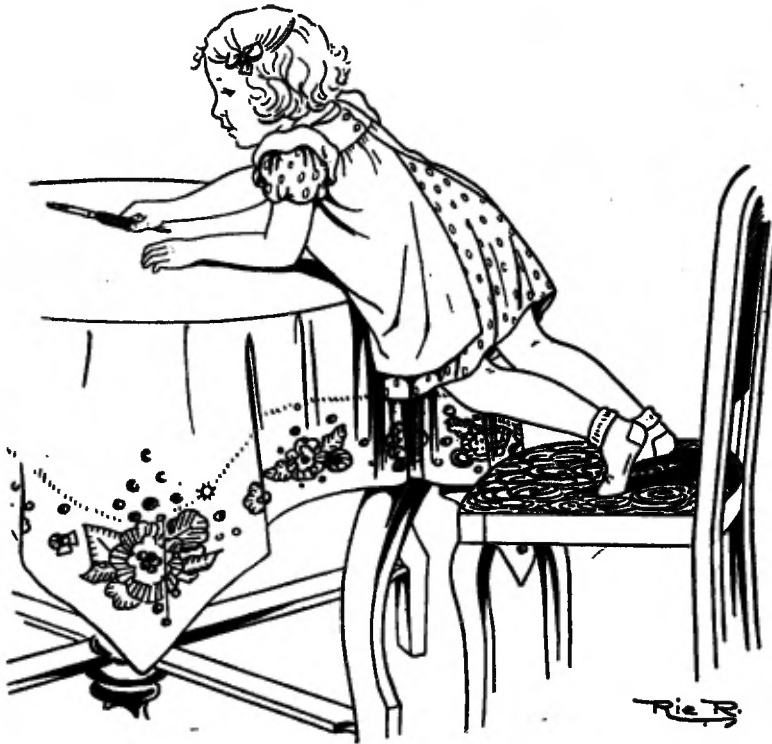
Verbaasd kijkt Geertje naar het mooie ding in haar hand. Haar vingertjes voelen voorzichtig over het gladde heft en over de glimmende scherpe mesjes. Dat je je daarmee snijden kunt, weet ze niet. De kleine handjes draaien het mooie mes om en om.

Bom, daar valt het op de grond. Vlug glijdt Geertje van haar stoel en raapt het op. Maar nu zal ze het beter vast houden, hoor! Stevig pakt ze het vast, met haar knuistje om het scherpe van het mes.

„Au,” roept ze meteen en ze begint heel hard te huilen. Ze

heeft in haar vingertjes gesneden, en flink ook. Kijk maar! Rode druppels vallen op haar schortje. Als Geertje dat ziet, gaat ze nóg harder huilen.

Geertje loopt de kamer uit, terug naar de keuken, en daar komt moeder gelukkig ook net aan.

Ze klimt er weer op, en ja, nu kan ze er bij.

„Maar meisje,” zegt ze, „wat heb je nu gedaan? Er zit bloed op je schortje! Waar komt dat vandaan? O, ik zie het al. Je handje bloedt. Doet het pijn? Stil maar, hoor! Moeder zal er een doekje om doen.”

Voorzichtig windt moeder een schoon wit lapje om de zere vingertjes. Ze kijkt de keuken rond en vraagt dan aan Geertje:

„Waar heb je het mee gedaan?”

„Mes,” snikt Geertje, „mes!”

„Waar is dat mes dan?”

„Daar!” en Geertje's handje wijst naar de kamer. Moeder gaat kijken en vindt op de grond Jan zijn mes met allebei de mesjes open. Ze legt het op de tafel.

„Daar begrijp ik niets van. Dat moet ik eens aan Jan vragen,

Ze heeft haar vingertjes gesneden en flink ook.

als hij straks thuis komt,” denkt ze. „Geertje kan toch zelf niet in de kast komen. Daar is ze te klein voor. En open maken kan ze het mes toch ook niet.”

Geertje huilt nog. Haar vingertjes doen pijn. Ze mag een poosje bij moeder zitten. Moeder maakt grapjes en speelt wat met haar, en dan vergeet ze haar verdriet.

Stap, stap, stap, gaat het langs het raam. De deur gaat open en Jan komt binnen.

„Ha Jan!” roept Geertje blij. „Kijk-es, handje zeer!”

Ze steekt hem het handje toe, waar moeder de witte lap om heeft gedaan.

„Hoe komt dat?” zegt Jan.

„Ja, hoe komt dat, Jan?” vraagt moeder. „Hoe komt jouw mes uit de kast en open in de kamer? Dat heb jij toch zeker gedaan?”

„Ja moeder,” zegt hij „ik — ik wou het bekijken — en ik heb het op de tafel laten liggen.”

Bekijken? Jan heeft het benauwd. Hij durft moeder niet aan te kijken nu hij zo staat te jokken.

Moeder zegt: „Bekijken, dat mag wel, Jan. Maar je moet het altijd netjes opbergen. Nu heeft Geertje pijn, want ze heeft diep in haar vingertjes gesneden en dat is jouw schuld.”

Jan kijkt naar zijn schoenen. Hij schaamt zich.

„Ga naar de kamer, en berg je mes eerst op,” zegt moeder nog.

Jan loopt langzaam naar de kamerdeur. Hij vindt alles akelig. Moeder bromt op hem, Geertje's handje doet pijn en hij zelf voelt zich raar van binnen, bang, o zo bang.

„Ik zal het mes wegleggen, en alles eerlijk aan moeder vertellen,” denkt hij. Maar hij denkt ook:

„Nee, ik weet wat anders. Ik wil tòch zo graag het mes aan de jongens laten zien. Ik leg het niet weg. Ik steek het in mijn broekzak. Dan hoef ik het morgen niet weer uit de kast te halen. Ik berg het morgenavond wel weg. Dàt doe ik.”

Hij loopt naar de tafel en steekt zijn mes in zijn zak.

„Mijn zakdoek er bovenop. Dan verlies ik het zeker niet,” denkt hij.

Hij gaat terug naar de keuken. Moeder praat nergens meer over. Ze denkt natuurlijk, dat Jan gehoorzaam gedaan heeft, wat ze vroeg. En Jan zegt ook niets.

4. HET MES GAAT MEE NAAR SCHOOL.

Jan staat naast zijn bed. Hij is net opgestaan en kleedt zich aan. Hij gaat op zijn gemak naar het raam en kijkt eens naar buiten. Hè fijn, wat een mooi weer.

„Gauw opschieten. Dan kan ik naar buiten. Ik zal me eerst maar eens flink wassen.”

Terwijl hij naar de kraan loopt, rekt hij zich lui een beetje uit, met de handen in zijn broekzakken.

Wat voelt hij daar? O, ja, dat is waar ook! Hij heeft zijn mes in zijn zak. Hij schrikt er haast van, nu hij er ineens aan denkt. Hij kijkt even om naar moeder, maar die is druk.

„Ze weet het gelukkig niet,” denkt Jan. „Zo erg is het toch zeker niet, om je mes mee te nemen naar school! Ik ben nieuwsgierig, hoe de jongens het zullen vinden. Vooruit, vlug doen, dan ben ik vroeg klaar.”

Hij wast zich flink. Dat is lekker fris. Hij kleedt zich verder aan.

Moeder kijkt, of hij goed schoon is. Ze helpt even met de scheiding in zijn haar en zegt: „Ziezó, jij bent alweer een mijnheer. Kom, dan gaan we vlug eten, want ik moet aan het werk.”

Moeder staat elke morgen vroeg op. Ze heeft al kaas gemaakt als Jan opstaat, en ze heeft ook boterhammen gesneden en klaar gemaakt. De bordjes staan op de tafel, elk met een stapeltje brood er op. Ze kunnen dadelijk beginnen.

„Moet ik vader even roepen om te eten?” vraagt Jan, die haast heeft.

„Nee Jan, op vader kunnen we niet wachten. Die komt

straks, want hij is met de wagen naar de stad om kaas weg te brengen."

„Wat zou ik graag mee gegaan zijn," zegt Jan. „Kon dat niet, moeder? Dan was ik wel vroeg opgestaan!"

„Wel nee, Jan, want dan zou je veel te laat op school komen."

„Dat geeft toch niet voor een keertje, moeder?"

„Dat geeft wèl, Jan. Je moet eerst groter worden en flink leren. Later mag je dan met vader naar de stad gaan."

Zo zitten moeder en Jan dan vanmorgen maar samen aan tafel, want Geertje heeft al een boterhammetje vooruit gehad. Ze eten rustig door en Jan krijgt zijn zin: hij is vroeg klaar, vroeger dan anders.

Met de handen in zijn zakken loopt hij naar school. Hij voelt zijn mes zitten en houdt het in zijn hand binnen in zijn zak.

Gisterenmorgen zag hij niet veel kinderen, omdat hij zo láát was. Maar nu is het nog zo stíl op de weg, omdat hij zo vróég is.

Toch zijn er al jongens op het schoolplein. Ze staan bij het hek wat te praten en te wachten, tot er genoeg jongens zijn, om een spel te beginnen. Bertus is er ook al.

„Zeg jò, nou heb ik mijn mes bij me," zegt Jan. „Wil je het zien?"

Bertus kijkt en er komen nog een paar jongens bij staan. Piet van Haren en Joop Budding, en nog meer. Dat vindt Jan juist leuk. Nu kunnen ze het allemaal zien.

Het mes glimt. Jan doet het open en dicht. Bertus en de andere jongens mogen het ook eens doen.

„Ik zou ook best zo'n mes willen hebben," zegt Bertus. Piet van Haren heeft het nu in zijn handen. Met de scherpe kant van het grootste mesje strijkt hij voorzichtig over zijn vinger.

„Nou," zegt hij tot Jan, „bot is het al vast niet. Heb je het van je vader gekregen?"

„Nee, van mijn oom. Die was gisteren bij ons."

Piet geeft het mes weer terug aan Jan, die schik heeft, omdat ze zijn mes allemaal zo mooi vinden. Maar Joop Budding zegt:

„Mijn broer heeft een veel groter mes. Dit is eigenlijk maar een klein ding. Wat kan je daar nou mee doen?”

Jan wordt kwaad. /

„Het is voor mij groot genoeg, hoor!” zegt hij gauw „Je kan er punten mee slijpen en appels mee schillen, en je kan er best een tak mee afsnijden en nog veel meer. Ik wil niet eens zo'n groot mes hebben.

„Hù-ù-ù,” plaagt Joop, „wat word jij gauw kwaad!”

Jan krijgt een kleur. Zijn vuisten zijn al klaar om er op te slaan, maar Bertus zegt:

„Kom nou jongens, wees niet zo vervelend. Laten we gaan spelen. Wie doet er mee vèr springen? Ik zal de mat wel halen en de liniaal.” En weg loopt hij al.

In de school is een werkkast. Daarin ligt een oude mat. Die mogen de jongens gebruiken van den meester. Dat springt zo lekker. Dan kom je niet zo keihard neer. En met de liniaal moet je meten, hoeveel de mat telkens verder van de streep moet worden gelegd.

Het spel gaat beginnen. Om de beurt komen de jongens aanrennen. Met een vaart vliegen ze over de streep en komen..... bons, op de mat terecht. Een hele haag van kinderen staat er bij te kijken. De meester kijkt ook even.

Daar komt Piet aanrennen. Huupla! Prachtig midden op de mat komt hij terecht. Na hem is Jan aan de beurt. Hij doet extra zijn best, maar dat hoeft niet, want hij komt er gemakkelijk met zijn lange benen. Dan springt Joop; en och — daar heb je Bertus. Plof! Wel twintig centimeter vóór de mat komt hij neer. Hij is àf.

„Ha-ha-ha” lachen de kinderen. Maar daar geeft Bertus niets om. Hij weet wel, dat hij niet springen kan. Hij lacht goedmoedig mee.

De liniaal wordt weer een eindje verder gelegd. De jongens gaan aan het andere eind van de speelplaats klaar staan voor hun aanloop. Maar het is negen uur.

Fuuuut — blaast de fluit van den meester en — uit is het spel.

De dag gaat rustig voorbij. Nu Jan zijn mes eenmaal aan de jongens heeft laten zien, denkt hij er niet meer aan. Om half vier moet hij weer eens nablijven om zijn taalwerk af te maken. Gelukkig zijn het maar een paar regels. In tien minuten zal hij daar vast wel mee klaar zijn. Hij legt zijn boekje open, bladert even in zijn schrift en gaat dan rustig beginnen. Jan is wel niet zo vlug met zijn werk, maar hij houdt erg van netjes schrijven.

De meester laat de klas weggaan. Hij blijft even in de gang, tot alle kinderen naar huis zijn, en komt dan terug bij Jan. Die kijkt even op, als de meester langs hem loopt. De meester glimlacht, maar hij zegt niets.

Jan werkt al weer door. Nog twee regels... nog één, en... hij is klaar. Hij doet zijn taalboekje dicht en legt dat in zijn kastje. Dan legt hij zijn schrift aan de kant, bergt zijn penhouder op, en gaat netjes zitten.

„Laat me maar eens zien, Jan,” zegt de meester. „Goed jongen, het ziet er keurig uit. Ga maar gauw naar huis. Dag Jan!”

„Dag meester.”

Hij schiet in de gang gauw zijn jas aan en pakt zijn klompen. Alle jongens zijn al weg. Jan heeft ineens geen zin om hard te lopen. Hij wandelt het schoolplein af en de weg op. Met een paar steentjes, die hij van de weg opraapt, probeert hij op een plompeblad te mikken, dat midden in de vaart ligt. Maar het verveelt hem al gauw. Hij steekt de handen in zijn zakken en loopt wat te soezen over van alles en nog wat.

Haast zonder te denken grabbelen zijn handen door de zakken van zijn broek. In de éne zak zit een touwtje, een knoop, een paar schroefjes en een leeg garenklosje; in de andere zak alleen zijn zakdoek. Die wriemelt hij in elkaar.

Opeens staat hij stil. Zijn ogen kijken strak van de schrik. Hij loopt niet meer te dromen. Hij graait in zijn zakken en haalt alles er uit. Vuurrood wordt hij. Zijn mes is wég!

Het zat aan déze kant, bij zijn zakdoek. En nu is het er niet meer. Hij voelt nog eens, en nóg eens, maar zijn zakken zijn helemaal leeg. Hoe kan dat?

„Nu heb ik het tòch verloren,” denkt hij. „Wanneer had ik het nog? Vanmorgen heb ik het aan de jongens laten zien. Daarna heb ik het in mijn zak gestoken en toen? Toen zijn we gaan springen. Zou het uit mijn zak gedanst zijn? Dan moet het nog op het schoolplein liggen. Ik ga dadelijk zoeken.”

Hij loopt terug naar school en kijkt ook op de weg goed rond. Want daar zou het soms ook kunnen liggen. Maar hij vindt niets.

Hij loopt op het lege schoolplein en schuifelt met zijn klompen hier en daar het grind wat op zij. Ziet hij dan nergens wat blinken? Hè, nou moest hij het zo ineens vinden, wat zou hij dán blij zijn! Maar nergens, nergens ziet Jan zijn mes. Niets dan grind en kleine steentjes en zand ligt er op het schoolplein.

Daar komt de meester aan. Die gaat ook naar huis.

„Ben je nog niet weg, Jan?” vraagt hij. „Je loopt zo te kijken. Ben je wat kwijt soms?”

„Ja meester, mijn mes is weg. Vanmorgen had ik het nog, en nu is het weg.”

„Dat is jammer, Jan! Is het nog een goed mes?”

„Ja meester, het is pas nieuw. Ik heb het vanmorgen aan de jongens laten zien en weer opgeborgen. Later heb ik er niet meer aan gedacht, en nou merk ik ineens, dat het niet meer in mijn zak zit!”

Haast komen de tranen voor den dag, maar Jan houdt zich goed.

De meester zet zijn fiets tegen de schoolmuur en helpt Jan mee zoeken. Ze gaan het hele schoolplein nog eens over, maar ze zien géén mes.

Zijn mes is weg.

„Ik zou maar naar huis gaan, Jan!” zegt de meester eindelijk.
„Want hier is je mes niet. Kijk onderweg nog eens goed. Misschien ben je het daar verloren.”

„Ja meester,” zegt Jan zacht. En langzaam gaat hij naar huis.

5. JAN VERTELT ALLES.

De zon glans over het water in de vaart. Hier en daar en overal drijven hele eilandjes van eendenkroos. Daartussen zijn grote donker glimmende plekken open water. En dáár juist is het zo leuk om naar beneden te kijken. Tot op de bodem van de vaart kan je zien. Vlugge visjes schieten jolig voorbij. Torretjes en spinnen zijn druk in de weer. En de bodem van de vaart is in de zon zo mooi! Het lijkt wel een tuin onder water.

Jan kijkt daar anders dikwijls naar, maar vandaag dènkt hij er niet aan. Het wordt een droevige wandeling naar huis. Hij doet er wel drie maal zo lang over als anders, en hij ziet er niets van, hoe mooi de wereld is in de zonneschijn.

Hij komt thuis, moe van het zoeken, zonder mes en met hoofdpijn van al het denken.

„Had ik het maar niet meegenomen. Dan lag het nu nog in het laatje van de linnenkast. Het is mijn eigen schuld. Kon ik het maar allemaal aan moeder vertellen, maar ze weet er niets van. Ik durf het niet te zeggen. En ik zou het zo graag doen!”

Jan gaat naar binnen.

„Dag moeder.”

Dat klinkt niet heel erg vrolijk. Maar moeder merkt dat niet, want ze is druk aan het naaien. Ze is bezig om een jurkje voor Geertje te maken en ze wil het zo graag vandaag nog áf krijgen.

Ze zegt: „Neem zelf maar een kopje thee, Jan, want ik moet Geertje even haar nieuwe jurkje passen.”

Dan let moeder niet verder op Jan, maar tegen Geertje zegt ze: „Sta nog even stil, kindje, dan is moeder zo klaar met je, en dan mag je weer gaan spelen.”

Jan schenkt voorzichtig thee in zijn eigen kopje. Dat kan hij heel netjes, want hij doet het wel eens meer. Hij drinkt staande zijn kopje leeg en gaat dan naar buiten. Daar slentert hij over het erf en weet niet, wat hij doen zal. Nergens heeft hij zin in.

Juist komt vader uit de schuur met de melkimmers.

„Help eens even Jan!” roept hij. „Draag eens een emmer voor me naar het land. Hièr, dat touw kan je er ook nog wel bij hebben, hè?”

„Ja hoor,” zegt Jan. „Zo’n lege emmer weegt haast niets. Ik zou best een volle kunnen dragen, hè vader?”

Vader lacht eens. „Nou Jan, dat hoeft voorlopig nog niet!”

Achter de boerderij ligt het land van Jan zijn vader. Daar lopen de koeien, en die moeten nu gemolken worden.

Vader zet twee melkbussen op een laag karretje met twee wielen. Aan dat karretje zit een stang met een handvat. Daaraan kan je het voorttrekken. Vader doet dat en Jan komt achteraan met de emmer en het touw.

Bij het hek voor het weiland zet vader de melkbussen op de grond. Hij maakt het hek los en neemt de emmer en het touw van Jan over. Een laag houten blok, een melkblok ligt bij het hek. Dat neemt hij ook nog mee, want daar moet hij op zitten, als hij gaat melken.

„Kijk eens, Jan! Ik hoef de koeien niet achter in het land te gaan halen. Ze weten zelf hun tijd. Daar komen ze aanwandelen, achter elkaar, in een rij. Blijf je nog wat kijken, of ga je naar huis?”

„Ik ga liever naar huis, vader,” zegt Jan stil.

Vader kijkt hem even aan. „Er scheelt toch niets aan, kerel?”

„Eh, nee vader, maar ik heb hoofdpijn.”

Jan bijt op zijn lip. Haast zou hij alles vertellen, maar hij doet het nog niet.

„Ga dan maar naar huis. Misschien weet moeder wel raad voor je. Tot straks.”

Jan loopt terug naar huis. Moeder is bezig met boterhammen klaar maken, als hij binnenkomt. Geertje zit er bij te kijken, want zo dadelijk gaat moeder kaas snijden. Zie je wel, ze begint al.

Geertje's handje wordt verlangend uitgestoken. Fijn hoor! Daar komt een plakje kaas. Geertje smult het lekker op, glijdt van haar stoel en gaat spelen. Want een tweede plakje komt er niet, dat weet ze. Maar moeder roept haar terug.

„Kom Geertje, jij moet vast vooruit eten! Want het is bedtijd.

Terwijl Geertje flink eet van haar in kleine stukjes gesneden boterham, gaat moeder weer verder. En als vader thuis komt van het melken, staat alles klaar en Geertje ligt al in haar bedje.

Jan heeft geen honger. Hij zegt niet veel, en na het bidden schiet hij slecht op met zijn boterhammen.

„Jan, dóóreten!” zegt vader.

Dan opeens kan Jan het niet meer uithouden. Zijn verdriet wint het helemaal. Hij legt zijn armen op de rand van de tafel en zijn hoofd er op. Hij snikt het uit.

Verbaasd kijkt moeder vader aan. Wat scheelt hun jongen ineens?

„Wat is er Jan?” vraagt moeder vriendelijk.

„Ik geloof, dat hij hoofdpijn heeft,” antwoordt vader voor hem.

Jan snikt maar. Hij kan het niet vertellen. Moeder vraagt niet meer.

Ze wacht, tot Jan wat bedaard is. Maar dan zegt ze:

„Ben je ziek, Jan, of is er wat anders?”

„Ik.....” snikt Jan, „moeder, ik ben mijn mes kwijt!”

Daar schrikt moeder van.

„Je mes kwijt? Maar jongen! Hoe kan dat? Ligt het dan niet meer in het laatje van mijn kast?”

„Nee moeder, ik heb het meegenomen naar school. Vanmorgen had ik het nog, en nou zit het niet meer in mijn zak!”

Daar opeens kan Jan het niet meer uithouden. Zijn verdriet wint het helemaal.

„O Jan, en je wist, dat ik het niet goed vond! Wanneer heb je het dan uit de kast gehaald?”

Jan geeft geen antwoord. Hij huilt. Maar vader wordt nu boos.

„Jan, houd op met dat gehuil, en vertel eerst alles eens. Moeder vraagt aan je, wanneer je het mes uit de kast gehaald hebt. Geef antwoord!”

Jan begint. Hij gaat alles eerlijk vertellen.

„Gisteren, tussen de middag moeder, toen heb ik het al gepakt. Ik stond er mee in mijn handen, en ik had het open gedaan. Toen kwam Geertje, en daar schrok ik zó van, dat ik het gauw op de tafel gooide. En toen ben ik het vergeten.”

„Dus zó komt het, dat Geertje het mes vond en in haar vingertjes sneed!” zegt moeder er tussen in. Ze kijkt zo verdrietig!

Jan's hoofd zakt diep voorover. Hij slikt.

Maar vader zegt: „Vertel op. Hoe ging het toen verder?”

„Ik kwam thuis uit school. Moeder was boos op me en ik moest het mes opbergen. Maar ik stak het gauw in mijn zak, want ik wou het zo erg graag aan de jongens laten zien. En toen nam ik het vanmorgen mee.”

„Jan, Jan, wat ben je ondeugend geweest. En gejokt heb je ook. Je zei, dat je mes in de kamer was blijven liggen, omdat je het bekijken wou. En later, toen je naar de kamer ging om het op te bergen, hield je het in je zak. Je bent je mes wel kwijt, maar het is helemaal je eigen schuld.”

Jan weet het allemaal wel. Hij huilt zo verdrietig. Moeder heeft gelijk. Hij heeft erge spijt, maar het is te laat.

Vader heeft medelijden met Jan. Hij zegt: „We zullen hem geen straf geven, hè moeder? Het is al erg genoeg, dat het mes weg is. Maar je moet niet zo ongehoorzaam zijn, Jan. Dan doe je ons zo'n verdriet. Kom, droog je tranen eens af en probeer je brood op te eten. Moeder en ik zijn al klaar.”

Jan probeert het, maar er wil geen stukje door zijn keel glijden. Moeder ziet het wel. Ze zegt: „Nou, laat maar staan voor deze keer. Drink dan maar een beker melk. Dat zal wel beter gaan.”

Moeder schenkt een beker melk in voor Jan. Die heeft hij zo leeggedronken.

„Moeder,” vraagt Jan, „ik heb zo'n hoofdpijn, mag ik naar bed?”

„Ja, doe dat Jan. Zeg vader maar welterusten. Ik kom je even toedekken, als je er in ligt.”

Eigenlijk komt moeder 's avonds niet vaak meer naar boven om Jan toe te dekken, want hij is al zo groot. Maar nu hij verdriet heeft en ook nog hoofdpijn, wil ze het nog eens doen.

Wat is Jan moe van alles. Hij is blij, dat hij in bed ligt. En hij vindt het fijn, dat moeder nog even bij hem komt.

Daar is ze al. Ze staat stil bij Jan z'n bed en kijkt naar hem. Ze geeft hem een nachtzoen.

„Wat ben je heet van al dat huilen! Wacht, ik zal je gezicht met koud water afwassen. Zó. Is dat niet lekker? Ga nu maar slapen, Jan. Welterusten hoor!”

Moeder wil weggaan, maar: „Moeder,” vraagt Jan, „kom nog even heel dicht bij me. Hoor eens!”

Hij slaat zijn armen stijf om moeders hals.

„Bent u nog boos op me moeder? Ik heb er zo'n spijt van. En ik vind het zo akelig als u verdriet hebt!”

De tranen zitten al weer om het hoekje klaar.

„Nee Jan, ik ben niet boos meer hoor. Ik ben blij, dat je er spijt van hebt. Je moet zeker nog bidden, Jan? Zal je ook alles eerlijk aan den Heere God vertellen? Want Hem heb je ook verdriet gedaan!”

Jan belooft het. En hij doet het ook, als moeder naar beneden is gegaan.

6. JOOP BUDDING.

Zo heeft Jan een verdrietige dag gehad. Maar Joop Budding, die in dezelfde klas zit als Jan, niét!

Om half vier, toen de school uitging, was Joop heel gauw buiten. Hij was één van de eersten en hij liep met grote stappen het schoolplein af.

Toen zag hij wat blinken tussen het grind. Hij stond stil en keek eens goed. Een mes! Zwart-glimmend en nieuw!

Hij raapte het op en dadelijk zag hij: dit was het mes, dat Jan vanmorgen had laten zien.

Joop wachtte even. Jan zou zó wel komen en dan zou hij het hem geven. Daar had je Piet van Haren.

„Zeg Piet, komt Jan nog niet?”

„Nee jò,” riep Piet, „hij moest immers zijn taal afmaken.”

„Is hij gauw klaar?”

„Dat weet ik niet, hoor!” En weg holde Piet.

Veel geduld om te wachten had Joop niet. Hij stak het mes in zijn zak en liep door.

„Ik zal het morgen wel aan Jan geven,” dacht hij.

Als Joop 's middags thuis komt uit school, moet hij altijd eerst zijn oude pak aantrekken. Dan mag hij gaan spelen. Zo gaat het nu ook. Hij blijft even bij zijn moeder en krijgt een kopje thee van haar. Als hij dat opgedronken heeft, gaat hij naar boven en verkleedt zich vlug. Hij haalt de broekzakken van zijn schoolpak leeg. Ook het mes van Jan komt er uit. Hij neemt het in zijn handen.

„Het is een fijn mes,” denkt hij. „Ik zei vanmorgen tegen Jan, dat het maar een klein ding is, maar ik wou, dat ik er zo één had. Ik wou, dat ik ook een oom had, die er zo maar een voor me meebracht. Maar dat gebeurt natuurlijk niet.”

Daar schiet hem iets te binnen, waar hij zelf van schrikt.

„Houd het. Geef het niet terug. Dan heb je een mes!”

Zo duidelijk, alsof iemand het aan zijn oor zei, denkt Joop dat. Hij wordt er bijna bang van. Hij gaat gauw naar beneden en naar buiten. Daar rommelt hij wat in de tuin, maar hij denkt aan wat anders. Achter in de tuin liggen takkenbossen. Daar gaat hij op zitten. Het mes komt weer te voorschijn. Hij probeert er een tak mee af te schillen, en hij kerft ermee in het hout.

„Niemand heeft het gezien, dat je het vond. En niemand hoeft dat toch te weten! Je zegt niks en je houdt het zelf!”

Weer kijkt hij naar het mes, waar z'n handen mee spelen. Het is toch zo mooi om zelf te hebben. Hij zucht ervan. Even nog denkt hij: „Jan zal het wel akelig vinden, als hij merkt, dat hij het kwijt is.”

Maar hij schokt met zijn schouder: „Wat kan die Jan me ook schelen. Ik houd het.”

Hij bergt het mes weg, springt op en grijpt de tuinhark. Die ligt bij de takkenbossen. Hij zal het pad eens netjes maken en hij fluit daar hard bij. Want hij is vrolijk. Hij heeft immers een mes gevonden! En hij houdt het. Heeft hij dan geen goeie dag?

7. WANT EERLIJKE JONGENS...

De klas, waar Jan en Joop in zitten, is rustig aan het werk. De banken liggen vol. Ieder meisje en elke jongen heeft een boek en een schrift voor zich. Allemaal zijn ze ijverig bezig. De meester ook. Hij zit bij het kleine tafeltje voor de klas en kijkt schriften na.

„Kom,” denkt hij, „laat ik eens even rond gaan kijken, hoe mooi mijn jongens en meisjes wel schrijven.”

Hij staat op en loopt langzaam tussen de rijen banken door. Hij zegt weinig. Soms hoor je zacht: „Goed zo! Fijn gedaan, hoor!” Of een enkele keer: „Dat kan jij veel beter!” De meester kijkt bij alle kinderen, dus bij Jan ook.

„O ja, Jan, dat is waar ook! Hoe is het met je mes afgelopen? Heb je het nog gevonden, onderweg of thuis?”

Jan kijkt op van zijn werk.

„Nee meester, het is nergens!”

„Wel jongen, wat is dat jammer! Luisteren jullie eens even allemaal!”

De hele klas houdt op met werken. Alle kinderen kijken naar den meester. Twee zijn er bij, die zich niet prettig voelen:

Jan en Joop, Jan, omdat hij het zo jammer vindt, dat zijn mes weg is, en Joop omdat.....

Ach, Joop weet zelf heel goed, waarom. Maar hij wil het niet weten. Hij schuifelt wat in zijn bank, gaat dan stil zitten en kijkt ook den meester aan.

Die zegt: „Gisteren had Jan een nieuw mes bij zich. Sommigen heeft hij het misschien wel laten zien.”

„Ja meester,” roept Piet van Haren, „het was zwart en.....”

De meester kijkt Piet even aan. Piet houdt dadelijk zijn mond en duikt verlegen weg achter den jongen, die vóór hem zit.

„Nu is Jan dat mes kwijt. Hij heeft het verloren; en hij zou het natuurlijk graag weer terug hebben, nietwaar Jan? Heeft iemand het soms gevonden?”

Neen? Dat dacht ik al, anders had je het natuurlijk vanmorgen al lang bij me gebracht. Want eerlijke jongens en meisjes houden niet, wat ze vinden. Mocht één van jullie het soms nog vinden, of horen dat het gevonden is, dan weet je, waar je terecht kunt: bij Jan, of bij mij. Afsproken? Ga dan maar weer aan je werk.”

Even is er beweging in de klas. Pennen worden opgepakt en ingedoopt, er wordt gebladerd in boek of schrift, en dan wordt het weer fijn stil.

Jan werkt, maar veel langzamer dan anders.

Joop werkt ook, maar veel vlugger dan anders en er komen heel veel fouten in dat werk.

„Want eerlijke jongens en meisjes houden niet, wat ze vinden,” zei de meester vanmorgen in school.

Maar neen, daar wil Joop nu niet aan denken. Toch hoort hij telkens weer in zijn hoofd: „Want eerlijke jongens en meisjes houden niet.....” Daar zou je vervelend van worden.

Kom, hij zal eens wat gaan doen. Dan zal hij het wel vergeten.

„Joop, zorg je, dat er gras is voor de konijnen?” roept zijn moeder.

„Ja moeder,” roept Joop terug. Hij denkt: „Nou hèb ik al wat te doen. Ik ga gras snijden met..... het mes. Met mijn mes. Mijn?”

Hè, daar heb je het al weer: „Want eerlijke jongens.....”

Hij neemt een zak om het gras in te doen. Onderweg, langs de dijk weet hij mooi gras te staan. Vlug begint hij te snijden.

Rits, rits gaat het mes telkens door een bosje gras, dat stevig gevangen zit in Joop's hand. Hij is zó ijverig bezig, dat hij Piet van Haren heel niet aan hoort komen op de fiets.

„Ha Joop!” hoort hij opeens. „Wat doe jij daar? O, gras-snijden? Zeker voor je konijnen?”

Piet stapt van de fiets en blijft even kijken.

„Heb je veel konijnen?” vraagt hij.

„Eén grote, en acht kleintjes,” vertelt Joop trots. „Je mag ze wel eens zien.”

„Da's goed,” zegt Piet. „Wacht, ik zal je even helpen. 'k Heb een oud knipmes in mijn zak. 't Is wel een beetje bot, maar wat geeft dat?”

Hij zet zijn fiets tegen een boom en begint mee te snijden. Dat vindt Joop echt aardig van Piet. Nu is hij veel gauwer klaar.

„Hé jò,” zegt Piet opeens, „wat heb jij een mooi mes! Laat es kijken!”

Joop schrikt. Daar heb je het nou al. Er is niets aan te doen, hij moet het wel laten zien. Hij moet zich goed houden.

„Wat een fijn ding! Het is haast net eender, als dat van Jan, weet je wel, hij liet het gisteren zien!”

Joop staat druk aan de zak met gras te sjarren. Hij doet, alsof hij haast geen tijd heeft om antwoord te geven.

„Vind je ook niet, dat het er veel op lijkt?” zegt Piet nog eens.

„Ja, een beetje wel. Maar geef nou hier, want ik ga naar huis.”

Hij rukt Piet het mes uit zijn handen, en stopt het in zijn zak. Piet begrijpt niet, waarom Joop ineens zo raar doet.

„Zet de zak met gras achter op mijn fiets. Dan loop ik met je mee. Ik mocht toch immers je konijnen zien?”

„O ja, maar nou vandaag niet. Ik ga nou alleen,” zegt Joop kortaf.

Nu snapt Piet er helemaal niets meer van.

„Wat ben jij ineens leuk!” zegt hij. „Ik hóéf je konijnen niet te zien hoor, als je geen zin hebt.”

„Hèjo,” zegt Piet op eens, „wat heb jij een mooi mes! Laat es kijken!” Joop schrikt. Daar heb je het nou al. Er is niets aan te doen, hij moet het wel laten zien.

„Och jò, schiet op met je gezeur,” zegt Joop nijdig.

Dat wordt Piet te erg. Hij heeft er nu genoeg van. Met een vlotte zwaai springt hij op zijn fiets.

„Dag hoor,” roept hij, „ik heb heel geen zin om met je mee te gaan.”

Joop is weer alleen. Met een donker gezicht loopt hij verder.

„Als Piet nou maar niet aan de jongens vertelt, dat ik ook een mes heb. O, ik wou, dat ik het maar niet had. Ik wil het niet meer in mijn zak hebben. Zou ik..... het maar eerlijk aan Jan geven? Nee, ik houd het. 't Is toch zo'n fijn mes. Piet vond het ook al zo mooi.”

„Want eerlijke jongens.....”

„Nee, nee, daar luister ik niet naar. Ik houd het.”

8. HOE KOMT HET OOI^T WEER GOED?

„Jan, Ja-an! Wacht eens even!”

Jan loopt op de weg. Hij loopt zo stil te denken, dat hij het roepen eerst niet hoort.

„Ján, hé Jan!”

Nu kijkt Jan om en blijft staan. Daar komt Bertus áanblazen. Hij doet zijn best om flink hard te lopen, maar dat valt niet mee als je zo dik bent! Jan wacht even en dan lopen ze samen rustig verder. Ze hoeven geen haast te maken, want het is nog vroeg genoeg.

„Ik had vandaag wel eens thuis willen blijven,” zegt Bertus. „Het is zulk mooi weer. Ik heb niks geen zin in leren.”

Hij lacht er vriendelijk bij, als hij dat zegt. Bertus kijkt altijd vriendelijk en daarom vindt Jan hem zo'n aardige jongen.

„Maar mijn vader zei: Ga jij maar naar school, hoor. Anders word je veel te dom. Houd jij veel van sommen en zo?”

Jan weet niet goed, wat hij zeggen moet.

„Ik vind leren niet akelig en ook niet fijn,” zegt hij dan maar. „Als ik al mijn sommen goed heb, dan vind ik het fijn, maar als ik school moet blijven, dan vind ik het vervelend.”

Ze zijn nu op het schoolplein gekomen. Piet van Haren komt er ook net aan. Met hun drieën staan ze bij de schooldeur.

Daar komt de meester aan met zijn fiets. Hij haalt de sleutel uit zijn zak en doet de schooldeur open. Alle drie de jongens grijpen naar zijn fiets. De meester kijkt hen eens aan.

„Nou jij vandaag maar eens, Piet!” zegt de meester.

Netjes en voorzichtig zet Piet de fiets in de gang. Dan komt hij weer buiten.

Er komen al meer kinderen op het schoolplein.

„Heb je je mes al gevonden, Jan?” vraagt Bertus. „Daar denk ik net aan, nou ik den meester zie.”

„Nee,” zegt Jan, „mijn vader zegt: dat zal je wel kwijt zijn.”
Piet hoort het ook.

„Gisteravond had Joop Budding haast net zo'n mes als jij. Hij sneed er gras mee voor de konijnen.”

„Heeft Joop dan zelf ook een mes? Hij zei van de week, dat z'n broer er één had!” zegt Bertus.

„Gisteravond had hij er één. Ik heb het zelf gezien,” zegt Piet weer.

„Wát heb jij zelf gezien?” Dat vraagt Joop Budding. Hij is net op het schoolplein gekomen. Hij is niet vroeg vanmorgen. Lang heeft hij thuis rond lopen treuzelen. Toen is hij naar de zolder gegaan en daar heeft hij het mes weggestopt, diep onder in de oude speelgoedkist.

Eerst zag hij de jongens niet op het schoolplein. Hij dacht, dat ze aan het spelen zouden zijn. Maar ze staan te praten.

„Wát heb jij zelf gezien?”

„O,” zegt Piet, „dat jij gisteravond net zo'n mes had als Jan van de week.”

Joop krijgt een vreselijke kleur. Hij weet zo gauw niet, wat hij zeggen moet. Alle jongens kijken hem aan.

„Waarom krijgt Joop nou zo'n kleur?” denkt Piet.

„Heb jij al lánge een mes, of heb je het pas gekregen?” vraagt Bertus aan Joop. Hij voelt, dat er iets niet in orde is, maar hij weet niet wát!

„Ik heb het al zó lang. Het is al haast weer oud!” zegt Joop brutaal.

„Dat jok je! Dat jok je helemaal, ventje!” zegt nu Piet. „Dat mes van gisteravond is niet oud, dat is nieuw. En zal ik eens zeggen, wat ik denk? Ik denk, dat het Jan zijn mes is!”

„Nietwaar, nietwaar,” schreeuwt Joop. Hij staat te trillen

op zijn benen. Alle jongens dringen dichter om hem heen.
„Jochie,” zegt Jan kwaad, „als jij mijn mes hebt, dan zàl je het teruggeven!”

„Jochie,” zegt Jan kwaad, „als jij mijn mes hebt, dan zàl je het terug geven!”

Dat kan niet. Want ik heb het al niet meer. Ik heb het geruild voor wat anders," liegt Joop er op los.

„Duš je hebt het wèl gehad," roept Piet meteen. „Horen jullie dat? Dat weten we nou nèt eens. 't Was Jan zijn mes. En hij heeft het geruild. Dat is echt lelijk! Ik vind.....”

Maar wàt Piet vindt, dat horen de jongens niet meer, want de meester staat in de schooldeur en hij fluit. Ze moeten naar binnen.

In het speelkwartier komen Piet en Bertus dadelijk weer naar Jan. Joop ziet het wel. Maar hij zorgt, dat hij uit de buurt blijft.

„Wat doe je, Jan? Je moet je mes toch zeker terug zien te krijgen? Zeg je het tegen den meester?”

Jan's boosheid van vanmorgen is wat gezakt. Hij leunt tegen de schoolmuur met z'n handen in z'n zakken.

„Och," zegt hij, „'t is zo flauw om te klikken. En het is nou tóch te laat. Hij heeft het immers niet meer. Hij kán het niet teruggeven!”

Dat is wel waar. Ja, dan weet Piet ook geen raad te geven. De jongens blijven nog even bij elkaar staan, en dan gaan ze spelen.

Al gauw zijn ze zó druk met hun spel, dat ze aan het mes niet meer denken. Joop doet niet mee. Hij staat langs de kant van de speelplaats nors voor zich uit te kijken. Hij is bang. Want de jongens hebben goed begrepen, dat hij Jan's mes gevonden en gehouden heeft. Als de meester dat hoort!

„Want eerlijke jongens en meisjes houden niet, wat ze vinden.”

Ja, ja! Joop is het nog steeds niet vergeten. Kón hij het maar vergeten! Het mes terug geven? Alles eerlijk zeggen?

Dat kan niet, vindt Joop. Want hij heeft nu weer gezegd, dat hij het geruild heeft. Maar wat dán? Joop weet niet, hoe het ooit weer goed komen moet.

Hij is o, zo blij, als de schooldag eindelijk om is. Dan kan hij gauw naar huis gaan. Hier lijkt het net, of iedereen aan hem kan zien, wat hij gedaan heeft.

Thuis is moeder. Die weet nergens van. Die is net zo vriendelijk als altijd. Hij zal dadelijk uit school naar huis gaan. Hij zal dat vanmiddag weer doen, en hij zal vlug zijn oude pakje aantrekken en zijn moeder wat gaan helpen.

Zoals Joop het in het speelkwartier bedacht heeft, zo doet hij het ook.

Om vijf over half vier, 's middags, is hij al thuis.

Als hij zich boven verkleed heeft, gaat hij ook naar zijn oude speelgoedkist. Hij voelt eens in de hoek. Ja, daar zit het mes. Hij laat het stil zitten, staat op en gaat naar beneden.

Hij doet van alles voor zijn moeder. Al wat ze maar vraagt of zegt, wil hij graag gehoorzaam en gewillig doen. Maar het helpt niets. Zijn hart blijft bang en onrustig. Zo wordt het avond.

9. DE MEESTER MOET HET WETEN.

Zo wordt het avond. Ook voor Jan.

Na het eten mag hij nog een poosje opblijven. Vader heeft zich wat opgeknapt en gaat nog even moeder helpen. Die is bijna klaar met kaas maken. De grote tobbe moet nog worden schoongemaakt. En de boel moet nog wat opgeruimd worden.

„Laat mij die tobbe maar schoonmaken, vrouw,” zegt vader. „Als jij dan in die tijd opruimt, zijn we gelijk klaar.”

Dat vindt moeder fijn. En het duurt niet lang, of alles is klaar.

Moeder zet alvast de koffie op het lichtje en ze neemt haar naaiwerk. Vader steekt een pijpje op.

„Heb je nog wat van je mes gehoord, Jan? Nee zeker?”

„O ja, vader, juist wel. Dat moest ik u nog vertellen, èn ik zou het vergeten! Joop Budding heeft het gevonden, maar hij heeft het geruild met een andere jongen, voor iets anders. Nou kan hij het niet terug geven.”

„Zo, zó! En wat zegt de meester daarvan? Je vertelde toch van de week, dat hij weet, dat je mes weg is. Hij hielp je toch nog met zoeken, is 't niet?”

„Ja vader, maar de meester weet niet, dat Joop het gevonden heeft.”

„Heb je hem dat dan niet verteld?”

„Nee,” zegt Jan, „ik vind klikken vervelend.”

„Daar heb je gelijk in, jongen. Maar dit moet de meester toch weten. Als een jongen een mes vindt, dan mag hij dat zó niet houden. Dát gaat niet.

Weet je wat? Ik zal zien, dat ik van de week eens naar den meester ga. Ik moet tóch nog een avond naar het dorp. Misschien weet de meester wel raad. Maar maak je nog niet blij! Want je mes zal wel niet terug te krijgen zijn, hoor!

't Is net, of ik daar een fiets het erf op hoor komen. Ga eens even kijken, Jan!"

Vader heeft goed gehoord. Nog vóórdat Jan bij de deur is, wordt de klink opgelicht, en een stem roept: „Volk!"

Die stem kent Jan goed. Het is..... de meester.

„Dag Jan! Zijn je vader en moeder ook thuis?"

„Ja hoor," zegt vader, die aan komt lopen. „Die zijn thuis. Komt u maar verder!"

De meester geeft moeder en vader allebei een hand. Vader schuift een stoel bij. „Gaat u zitten!"

„Graag," zegt de meester. „Ik kom eens bij u praten. Is dat goed?"

„Dat is heel best, meester. Want ik wou juist van de week bij u komen. Jan, dan moest jij maar eens naar bed gaan. Het is hoog tijd, én..... als grote mensen praten, dan horen de kleine mensen daar niet bij, dat weet je wel, hè?"

Anders moppert Jan wel eens, als hij naar bed moet. Vanavond gaat hij dadelijk. Hij geeft den meester een hand.

„Welterusten, meester." „Welterusten, Jan."

Hij geeft moeder en vader een nachtzoen.

„Slaap lekker, hoor jongen."

Daar gaat Jan, maar bij de deur keert hij zich nog even om. Hij blijft staan, alsof hij nog wat vragen wil en en niet goed durft. Vader begrijpt hem wel.

„Ga maar gerust slapen, Jan, ik zal er over praten. Dag Jan!"

„Gaat het nog al zo op school, met onze Jan, meester?" vraagt vader, nu Jan weg is.

„Ja hoor,” zegt meester, „dat gaat heel aardig. Hij werkt keurig netjes. Maar hij is wat langzaam, en een enkele keer verdroomt hij z'n tijd. Dan moet hij dat na schooltijd inhalen. Daar houdt hij wel niet zo erg van, maar dat moet toch. Anders komt hij achter.”

„Natuurlijk meester. Daar hebt u gelijk in. Maar gaat het verder wel goed?”

„Ja,” antwoordt de meester, „verder ben ik heel tevreden.”

„Doet u een kopje koffie met ons mee, meester?” vraagt moeder.

„Graag!”

Moeder schenkt de koffie in. Vader praat weer verder.

„Die jongens hebben ook altijd wat anders, meester. Jan had een mes. Pas gekregen. En nou heeft hij het verloren.”

„Daar heb ik iets van gemerkt. Hij liep van de week te zoeken op het schoolplein. Ik heb nog even meegekeken. Maar 't was er niet.”

„Juist meester,” zegt vader. „Maar nu schijnt één van de jongens het gevonden te hebben. Joop Budding, zei Jan, geloof ik. Kan dat?”

„Ja, dat kan wel.”

„Die heeft dat mes geruild voor wat anders, zegt-ie. En nou kan hij 't niet meer terug geven. Ik dacht zo: dát moet ik den meester toch eens vertellen. Jan wil 't zèlf niet doen, maar hij is blij, dat ik het doe, dat weet ik zéker.

„Zo, zó!” zegt de meester, en nog eens: „zo, zó! Ik ben blij, dat ik het weet. Ik zal eens vragen, hoe dat zit.”

De meester kijkt even op zijn horloge.

„Het is nu al te laat. Die jongen zal wel in bed liggen. Maar dat hindert niet. Dat komt morgen in orde.

Dan moest ik nu meteen maar eens opstappen. Nog bedankt voor uw kopje koffie, hoor! En u hoort van Jan dan wel, hoe het met het mes afloopt.”

„Goed meester. En alvast bedankt, hoor!”

Meester zegt vader en moeder gedag. Vader brengt hem nog naar de deur. Even later glijdt zijn fiets voorbij het raam. Het grind knerpt onder de banden.

Vader komt terug bij moeder.

„Ik hoop voor Jan, dat hij zijn mes nog terug krijgt,” zegt moeder.

„Ja, dat zou wel aardig zijn. Maar zó ver is het nog niet.”

Het wordt stil in de kamer. Moeder naait ijverig. Vader rookt zijn pijpje en kijkt eens in de krant.

En boven bij Jan is het ook stil. Hij weet van geen meester en geen mes meer. Hij slaapt als een roos.

10. ALLES KOMT WEER GOED.

Joop Budding is niet lui. Hij staat nooit laat op. Hij kan altijd gemakkelijk klaar komen, om op tijd naar school te gaan.

Het is pas acht uur en hij heeft al gegeten. Hij gaat nog niet naar school, want hij vindt het nog te vroeg. Weet je wat? Hij kan zijn konijnen nog wel even voeren.

De hokken staan in de tuin tegen het schuurtje. Hij heeft nog gras in de zak. De konijnesnuitjes snuffelen hongerig tegen de tralies.

„Zo, eten jullie maar lekker,” denkt Joop. „Wacht, ik zal je nog wat geven.”

Bom, daar hoort hij een fiets tegen de zijmuur van het huis zetten. Hij kijkt om en ziet..... den meester!

Hij schrikt! Waarom komt de meester hier? Hij voelt: nu komt het.

De meester ziet Joop staan en hij loopt naar hem toe.

„Zo, Joop! Ben je voor je konijnen aan het zorgen? Hoeveel heb je er?”

„Eh..... acht meester, acht kleintjes, bedoel ik, en een grote.”

Meester kijkt nog even, hoe gretig de diertjes eten. Dan zegt hij: „Joop, heb jij Jan z'n mes gevonden?”

O, kon Joop maar weglopen! Hij had nog even gehoopt, dat de meester een andere boodschap had. En daar is het nu:

„Joop, heb jij Jan z'n mes gevonden?”

Hij kan niet weglopen. Hij moet antwoorden.

„Ja meester,” komt er dan.

„Heb je het hem al terug gegeven, Joop?”

„Nee meester. Ik..... ik heb het geruild met een andere jongen.”

Dat is niet zo mooi, Joop. Eigenlijk moet je nooit ruilen, want daar komt haast altijd verdriet van. Maar dit mes was niet eens van jou. Dat mocht je helemaal niet ruilen! Met wie heb je het geruild? Dan kunnen we het terug vragen, want Jan moet natuurlijk zijn mes hebben. Het is eerlijk van hem!”

Wat moet Joop nu zeggen? Verward en vlug bedenkt hij leugens om zich er uit te praten. Maar ineens denkt hij: „Lieg niet langer. Zeg het toch eerlijk. Misschien komt alles dan nog weer goed.”

Hij zucht diep. Hij zegt: „Meester, ik heb het niet geruild. Ik zei het maar. Het is boven, op zolder, in mijn speelgoedkist.”

Heel zacht zegt hij dat. Maar de meester heeft het toch gehoord.

„Joop, Joop,” zegt de meester. „Wat vind ik dat erg. Je maakt me bedroefd.”

Joop houdt zijn elleboog voor zijn gezicht en huilt tegen zijn mouw.

„Jij dacht misschien, dat niemand het weten zou. En dat jij blij kon zijn met het mes. Maar God weet alles, Joop. Heb je daar niet aan gedacht?”

Ga het mes opzoeken, en breng het mee naar school. Dan kan je het terug geven. Als je bij school komt, moet je wachten, tot Jan er is. En dan zeg je tegen hem, dat jullie samen bij mij komen moet. Wil je dat doen?”

„Ja meester.”

„Goed. Dan ga ik nu vast. Jij komt dan zó wel, hè? Tot straks!”

De meester pakt zijn fiets en hij rijdt weg.

Tien minuten later is Joop op school. Je kan aan z'n gezicht

zien, dat hij gehuild heeft. Maar zijn ogen kijken rustiger dan gisteren.

Jan is er al. Joop loopt naar hem toe. Hij heeft den meester

„Jij dacht misschien, dat niemand het weten zou. En dat jij blij kon zijn met het mes. Maar God weet alles, Joop.

beloofd, dat hij Jan zal vragen om samen naar den meester toe te gaan. Hij moet het dus doen, maar hij kan haast niet. Het lijkt wel, of zijn keel een beetje dicht zit.

„Jan, wij moeten samen bij den meester komen.” Hè, hè. Hij heeft het gezegd.

Jan kijkt niet zo vreemd op van die boodschap, nu vader gisteravond met den meester gepraat heeft. Hij weet niet goed, hoe hij kijken, en wat hij zeggen moet.

Daarom zegt hij niets en stapt zo met Joop mee.

De meester is in de klas. Ze gaan de lege schoolgang door en tikken aan de deur. De meester doet open.

„Zo, zijn jullie daar? Kom maar binnen. Wij moeten even samen praten, want Jan, ik geloof, dat Joop je wat te zeggen heeft.”

Joop grabbelt in zijn zak. Hij doet een stap naar Jan toe en zegt:

„Ik heb je mes gevonden, Jan, en hier is 't weer.”

„Dank je, Joop,” zegt Jan verlegen.

Hij voelt het mes glad en glimmend in zijn hand glijden. Maar hij durft er niet naar te kijken.

„Joop had het eerder terug moeten geven. Maar hij wilde het zo graag houden. Dat was niet goed, maar hij heeft er nu erge spijt van, is 't niet Joop?”

Joop knikt van ja. Zijn ogen zie je niet, zó diep buigt hij zijn hoofd voorover.

„Maar nu hij het terug gegeven heeft Jan, mag jij niet boos blijven. Je moet het Joop vergeven, zal je dat doen?”

„Ja meester,” zegt Jan. Hij is veel te blij om boos te blijven.

„Ga jij dan nog wat naar buiten, Jan.”

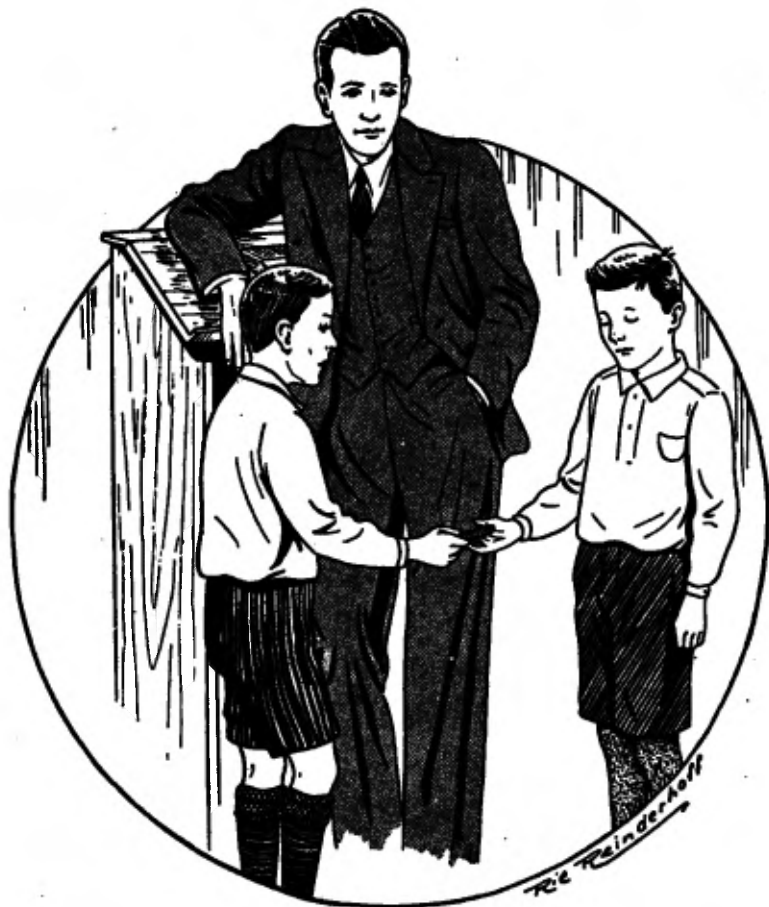
De meester en Joop blijven samen in de klas.

„Ben je blij, dat alles nu weer goed is met Jan?” vraagt de meester aan Joop.

„Ja meester,” zegt hij, en hij meent het echt.

„Maar nu ben je nog niet klaar, Joop, want alles moet ook goed worden met God. Hè heb je met je kwaad het allermeeft bedroefd gemaakt. Je moet hem om vergeving vragen. Als je

dat doet, héél eerbiedig, dan zal hij 't je ook vergeven. En dan wordt het pas helemaal weer goed, Joop."

„Ik heb je mes gevonden Jan, en hier is 't weer.” „Dank je, Joop,” zegt Jan verlegen.

Joop zegt niets. De meester begrijpt dat wel.
„Ga maar vast op je plaats zitten,” zegt hij. „Ik ga naar buiten om de kinderen te halen. Het is tijd.”

Joop staat in het speelkwartier alleen aan de kant. Hij durft niet naar de jongens toe te gaan; want hij denkt, dat ze allemaal weten, dat hij het mes gehouden heeft, en dat ze nu allemaal boos op hem zijn.

De meeste jongens van de klas staan in een troepje om Jan heen.

„Wat is er gebeurd, Jan? Wat moest je vanmorgen voor schooltijd bij den meester doen? Ging het soms over je mes?”

„Ja,” zegt Jan, „het ging over mijn mes. Ik heb het weer terug.”

Hij wil er liever niet verder over praten. Hij kijkt om zich heen. Daar ziet hij Joop staan tegen het hek.

De andere jongens kijken ook.

„We gaan spelen jongens, maar hij mag niet meedoen,” zegt er één. „Want dan had hij je mes maar dadelijk terug moeten geven, hè Jan?”

„Hij moet wèl meedoen,” zegt Jan. „Ik heb mijn mes nou toch terug, en je kan toch niet altijd kwaad blijven?”

Hij loopt naar de plaats, waar Joop staat.

„Zeg Joop, doe je ook mee?”

„Wat doen jullie?” vraagt Joop heel gewoon, maar zijn ogen kijken zó blij, omdat hij ziet, dat Jan ècht niet meer boos op hem is.

„O, dat weet ik nog niet. Kom maar mee, we moeten het nog afspreken,” zegt Jan.

Joop gaat met Jan mee. Nu Jan niet meer boos is, vinden de jongens het vanzelf ook best, dat Joop weer meedoet. Hij staat weer tussen de jongens in en weldra zijn ze druk aan het aftellen voor hun spel. De meester ziet het, en hij glimlacht.

Het is avond geworden. Jan zit in de keuken bij de tafel. Hij probeert uit zijn hoofd de mooie tekening na te maken, waar hij op school aan bezig is. Hier, aan deze kant was een wilge-

boom en een hek, maar daar aan die kant, wat was dáár ook weer? O ja, een bootje in het water en dat lag met een touw vast aan een paal.

Vader komt binnen en kijkt over Jan zijn schouder heen.

„Nou,nou! Dat wordt geloof ik een hele schilderij!”

Jan tekent en tekent, tot hij het niet meer zien kan. Dan bergt hij zijn papier en potlood weg. Morgenavond zal hij de tekening kleuren. Nu is het bijna bedtijd.

Moeder doet het licht nog niet aan in de keuken. Ze zitten zo gezellig bij elkaar. Op het aanrecht staat de koffie op het kleine oliestel. Het ronde ruitje, dat in het oliestel zit, is nu zo leuk verlicht! Op de muur zit een hele tekening van licht, dat door de gaatjesrand van het oliestel straalt.

Ze kijken er alle drie naar. Geertje slaapt natuurlijk al lang.

Dan zegt vader: „Jan, nu moet je nog eens alles vertellen van je mes. Vanmiddag na schooltijd heb je me wel verteld, dat je het terug hebt, maar ik had geen tijd om het hele verhaal te horen.”

Jan vertelt alles, wat er die dag gebeurd is: dat Joop hem voor schooltijd kwam roepen, om naar de meester te gaan, dat hij toen zijn mes van Joop kreeg, en dat hij nu ook niet meer boos is op Joop.

„Jongen,” zegt vader, als Jan klaar is met vertellen, „wat ben je gelukkig, dat je het mes terug gekregen hebt. Ik had het niet gedacht, hoor! Nu zal je er zeker wel dubbel zuinig op zijn?”

Moeder luistert naar vader en Jan. Ze heeft alles vanmiddag ook al gehoord, toen Jan uit school kwam. Hij heeft toen het mes bij haar gebracht en gezegd: „Moeder, wilt u het voor mij bewaren in uw kast?”

Toen zijn ze samen naar de kamer gestapt. Moeder heeft de kast open gedaan, en Jan heeft zelf keurig zijn mes in een hoekje van het laatje gelegd. Daar ligt het nu nog.

„Hij zal het er nu niet meer uithalen, als ik het niet goed vindt,” denkt moeder. „Hij heeft er zoveel verdriet van gehad.”

Nog even zitten ze bij elkaar. Maar dan staat moeder op en draait het licht aan.

„Kom Jan,” zegt ze, „jij moet naar bed, en ik moet kousen gaan stoppen.”

Jan gaat prettig naar boven en naar bed, als hij welterusten gezegd heeft, want hij denkt nòg aan zijn mes.

En beneden in de keuken denken vader en moeder nòg aan hun jongen, die zo blij is met zijn mes.

En Joop? Joop knielt die avond stil neer voor zijn bed op de zolder. Even ligt hij zo te denken, voordat hij bidt. Dan vertelt hij alles aan den Heere God. En als hij om vergeving gevraagd heeft, gaat hij slapen met een tevreden hart.

INHOUD.

1. De visite	3
2. Het plan van Jan	8
3. Wat er thuis gebeurt	16
4. Het mes gaat mee naar school	23
5. Jan vertelt alles	29
6. Joop Budding	35
7. Want eerlijke jongens.....	37
8. Hoe komt het ooit weer goed?	42
9. De meester moet het weten	47
10. Alles komt weer goed	51